

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 2013

325/2013

Laki

varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi

Annettu Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tässä laissa säädetään varojen jäädyttämisestä Yhdistyneiden kansakuntien (YK) turvallisuusneuvoston 28 päivänä syyskuuta 2001 hyväksymässä päätöslauselmassa 1373 (2001) YK:n jäsenvaltiolle asetettujen velvoitteiden täytäntöön panemiseksi.

Tämä laki ei koske niiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden varoja, joiden varojen jäädyttämisestä säädetään tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2580/2001.

Tätä lakia ei sovelleta varoihin sinä aikana, jona ne on takavarikoitu taikka määrätty hukkaamiskieltoon tai vakuustakavarikkoon pakkokeinolain (450/1987) nojalla tai kansainvälisen oikeusapupyynnön perusteella.

2 §

Määritelmä

Tässä laissa tarkoitetaan varojen jäädyttämishä toimenpiteitä, joilla estetään kaikki

sellainen varojen liikkuminen, siirtäminen, muuntaminen, käyttäminen ja käsittelyminen, joka muuttaisi varojen määrää, sijaintia, omistusta, hallintaa, luonnetta tai käyttötarkoitusta, sekä toimenpiteitä, joilla estetään muut sellaiset muutokset, jotka mahdollistaisivat varojen käytön.

3 §

Varojen jäädyttäminen

Tämän lain mukaan on jäädytettävä varat, jotka kuuluvat:

1) erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi hyväksytyt neuvoston yhteisen kannan (2001/931/YUTP) 1 artiklassa tarkoitetulle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jota tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2580/2001 ei koske;

2) luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jota on syytä epäillä, jolle vaaditaan rangaistusta tai joka on tuomittu rikoslain (39/1889) 34 a luvussa rangaistavaksi säädetystä teosta;

3) luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jonka varojen jäädyttämisestä toisen valtion toimivaltainen viranomainen on tehnyt yksilöidyn ja perustellun pyynnön, jos kyseisen valtion viranomaiset ovat uskottavan todistusaineiston perusteella aloittaneet kyseiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön kohdistuvan esitutkinnan tai vaatineet rangaistusta teosta, joka Suomessa tehtynä ilmeisesti täyttäisi rikoslain 34 a luvussa säädetyn rikoksen tunnusmerkistön, taikka jos mainitun valtion tuomioistuin on tuominut kyseisen henkilön edellä tarkoitettusta teosta;

4) oikeushenkilölle, josta vähintään 50 prosenttia omistaa 1—3 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö yksin tai yhdessä muiden tällaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa;

5) oikeushenkilölle, jossa kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa käyttää 1—3 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö yksin tai yhdessä muiden tällaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa; taikka

6) henkilöyhtiölle, jonka velvoitteista niiden täyteen määrään niin kuin omasta velastaan vastaa 1—3 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai syyttäjän on tehtävä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua epäilystä ja tuomiosta ilmoitus Keskusrikospoliisin yhteydessä toimivalle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (503/2008) 35 §:ssä tarkoitettulle rahanpesun selvittelykeskukselle.

4 §

Varojen jäädyttämisestä päättäminen

Päätöksen varojen jäädyttämisestä tekee Keskusrikospoliisi.

Päätös on julkaistava Virallisessa lehdessä ja annettava viivytyksettä tiedoksi toimenpiteen kohteelle.

Päätöksen katsotaan tulleen kolmansien osapuolten tietoon viimeistään sinä päivänä, jona se julkaistaan Virallisessa lehdessä.

5 §

Jäädyttämiss päätöksen sisältö

Jäädyttäminen koskee päätöksen kohteen kaikkia varoja. Jäädyttäminen ei kuitenkaan koske niitä varoja, jotka tarvitaan:

1) päätöksen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai tämän huollettavien ruoka-, asuminen- ja terveydenhuoltokustannusten tai muiden vastaavien tarpeellisten kustannusten kattamiseksi;

2) verojen, veronluonteisten maksujen, viranomaismaksujen tai pakollisten vakuutusmaksujen taikka varojen hoidosta aiheutuvien kustannusten suorittamiseksi;

3) vahingonkorvauksen suorittamiseksi tai sellaisen velvoitteen täyttämiseksi, jonka suorittamisvelvollisuus on syntynyt ennen jäädyttämiss päätöksen tekoa, edellyttäen, että suorituksen saajan varoja ei ole jäädytetty.

Jäädyttämiss päätöksessä voidaan määrätä, mitä osaa varoista ei jäädytetä, jos se on tarpeen 1 momentissa tarkoitettujen menojen kattamiseksi, varojen tuhoutumisen estämiseksi tai niiden arvon säilyttämiseksi taikka muusta painavasta syystä. Jäädyttämiss päätöstä voidaan näillä perusteilla myös muuttaa tai siihen voidaan liittää ehtoja.

6 §

Kielto siirtää tai muuntaa varoja

Jäädyttämisen kohteena olevia varoja ei saa liikuttaa, siirtää, muuntaa, käyttää tai käsitellä tavalla, joka muuttaisi niiden määrää, sijaintia, omistusta, hallintaa, luonnetta tai käyttötarkoitusta.

7 §

Kielto luovuttaa varoja

Kukaan ei saa suoraan tai välillisesti luovuttaa varoja luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jonka varat on jäädytetty tämän lain nojalla, jollei luovuttaminen ole viranomaisen, luottolaitoksen tai rahoituslaitoksen myötävaikutuksella järjestetty siten, että luovutettavat varat jäädytetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske sellaisia varoja, jotka on tarkoitettu vain jäädyttämispäätöksen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön tai kulutukseen.

8 §

Jäädyttämislmoitusten käsittely ja jäädyttämispäätösten luettelointi

Edellä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista jäädyttämislmoituksista ja niiden käsittelystä säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa.

Keskusrikospoliisi ylläpitää julkista luetteloa jäädyttämispäätöksistä.

9 §

Kansainvälinen tiedottaminen jäädyttämispäätöksestä

Keskusrikospoliisin tulee ilmoittaa ulkoasiainministeriölle jäädyttämispäätöksestään perusteluineen.

Ulkoasiainministeriö ilmoittaa 3 §:n 1 momentin 2 ja 4—6 kohdan perusteella tehdystä jäädyttämispäätöksestä ja sen perusteluista Euroopan unionin neuvoston ja Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston toimivaltaiselle työryhmälle tai komitealle.

10 §

Ilmoitus jäädyttämisen edellytysten lakkaamisesta

Pidättämiseen oikeutetun poliisimiehen tai syyttäjän tulee viipymättä ilmoittaa Keskusrikospoliisille 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jäädyttämisen edellytyksen lakkaamisesta.

11 §

Jäädyttämisen edellytysten uudelleenarviointi

Keskusrikospoliisin tulee kuuden kuukau-

den välein päätöksen tekemisestä arvioida, ovatko jäädyttämiselle 3 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset edelleen olemassa.

Keskusrikospoliisin on lisäksi viipymättä arvioitava jäädyttämistä uudelleen:

1) jos 3 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla tehdyn päätöksen kohde poistetaan erityistoi-
menpiteiden toteuttamisesta terrorismin torju-
miseksi hyväksytyt neuvoston yhteisen kan-
nan (2001/931/YUTP) liitteestä;

2) jos 3 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla tehdyn päätöksen perusteena olevaa rikose-
päilyä koskeva esitutkinta lopetetaan, syyttäjä
päättää jättää sitä koskevan syytteen nosta-
matta tai sitä koskeva syyte hylätään lainvoi-
maisesti;

3) kun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla tehdyn päätöksen kohteena oleva luonnolli-
nen henkilö on kärsinyt päätöksen perusteena
olevasta rikoksesta hänelle tuomitun rangais-
tuksen;

4) jos 3 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla tehdyn päätöksen perusteena olevan pyynnön
tehnyt toisen valtion toimivaltainen viran-
omainen pyytää päätöksen kumoamista;

5) jos 3 §:n 1 momentin 4—6 kohdan no-
jalla tehdyn päätöksen kohteena oleva oi-
keushenkilö ei enää ole 3 §:n 1 momentin
1—3 kohdassa tarkoitettun omistuksessa tai
määräysvallassa;

6) jos 3 §:n 1 momentin nojalla tehdyn
päätöksen kohteen varat jäädytetään Euroo-
pan unionin neuvoston asetuksen perusteella;

7) jos päätöksen kohde kuolee tai lakkaa
olemasta; taikka

8) jos 3 §:n 1 momentin 2—6 kohdan no-
jalla tehdyn päätöksen kohde esittää tai viran-
omaisen tietoon muutoin tulee seikkoja, joi-
den perusteella voidaan olettaa, että päätök-
sen kohde ei osallistu terroristiseen toimin-
taan.

Sille, jonka varat on jäädytetty, on varat-
tava tilaisuus tulla kuulluksi 2 momentissa
tarkoitetuissa tilanteissa, jollei ole ilmeistä,
että jäädyttämispäätös kumotaan.

12 §

Jäädyttämispäätöksen kumoaminen

Jäädyttämispäätös on viipymättä kumot-
tava, jos jäädyttämiselle 3 §:ssä säädetyt

edellytykset eivät enää täyty tai päätöksen kumoamiselle on 11 §:n 2 momentin 6—8 kohdassa tarkoitettu peruste.

Kumoamista koskeva päätös on annettava tiedoksi siten kuin 4 ja 9 §:ssä säädetään.

13 §

Tietojen luovuttaminen YK:n pakoteasiamiehelle

Keskusrikospoliisi voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa YK:n pakoteasiamiehelle tarpeellisia asiakirjoja ja tietoja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1989 (2011) YK:n jäsenvaltioille asetettujen velvoitteiden täytäntöön panemiseksi.

Keskusrikospoliisin hallussa olevien, toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen luovuttamisessa pakoteasiamiehelle on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

14 §

Jäädättämispäätöksen täytäntöönpano

Jäädättämispäätöksen panee täytäntöön ulosottomies noudattaen ulosottokaaren (705/2007) 8 luvun 1, 2, 5—10 ja 12—15 §:n säännöksiä. Jäädättämispäätöksen täytäntöönpanosta ja jäädätettyjen varojen säilyttämisestä ja hoidosta aiheutuvista kuluista vastaa päätöksen kohde.

Jäädättämistä ja jäädättämisen kumoamista koskeva päätös pannaan täytäntöön välittömästi muutoksenhausta huolimatta.

Luotto- ja rahoituslaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden jäädättämispäätöksen täytäntöönpanossa tarvittavia päätöksen kohteen varoja koskevia tietoja hallussaan pitävien on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava tiedot ulosottomiehelle.

15 §

Vahingonkorvausvelvollisuus eräissä tapauksissa

Joka on kieltäytynyt varojen siirtämisestä, muuntamisesta tai luovuttamisesta, vaikka siihen ei olisi ollut 6 tai 7 §:stä johtuvaa velvoitetta, on velvollinen korvaamaan siitä aiheutuneen taloudellisen vahingon vain, jos hän ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota häneltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.

16 §

Valtion korvausvastuu

Jos varoja on jäädätetty perusteettomasti, valtion on korvattava päätöksen kohteelle jäädättämisestä aiheutunut vahinko ja asiassa aiheutuneet kulut.

Kanne vahingon ja kulujen korvaamisesta on puhevallan menettämisen uhalla nostettava vuoden kuluessa päivästä, jona jäädättämispäätös kumottiin, tai jos jäädättämistä koskevasta päätöksestä tehty valitus on silloin vielä ratkaisematta, päivästä, jona asia on lopullisesti ratkaistu.

17 §

Oikaisuvaatimus

Keskusrikospoliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Keskusrikospoliisilta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

18 §

Rangaistussäännös

Rangaistus 6 ja 7 §:ssä tarkoitetun kiellon rikkomisesta säädetään rikoslain 46 luvun 1—3 §:ssä.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2013.

Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Pääministeri *Jyrki Katainen*